

SKUPAJ *inšieme*

**Evropska
 prestolnica kulture**

str. 4

**Giro d'Italia
 na obisku**

str. 8

**Evropski
 projekti**

str. 12

**Gospodarsko
 okrevanje**

str. 22

Direktor EZTS GO odgovarja

PIŠEMO ZGODOVINO, A NAM JE TO SAMOUMEVNO

Pripraviti se bo treba
na prihodnjo finančno
perspektivo

Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) skoraj desetletje utrjuje povezanost čezmejnega prostora in postaja nepogrešljiva institucija z evropsko - tudi finančno - dodano vrednostjo. Direktor skupščine Ivan Curzolo je glede na rezultate dela prepričan, da bo združenje še naprej povezovalni člen občin Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba.

Gradnja kolesarskih in pešpoti ter druge turistične infrastrukture, na čelu katere je simbolično brv čez Sočo, in povezovanje na področju zdravstva daje EZTS pomembno vlogo v prostoru. »Dejstvo je, da pišemo zgodovino, a se nam to povezovanje hkrati zdi samoumevno. Z vstopom Slovenije v EU, s padcem schengenske meje in z ustanovitvijo EZTS smo dokazali, kako lahko dva različna naroda in dve različni kulturi skupaj snujeta evropske projekte, kar pa je seveda tudi smisel Evropske unije«, je danes zadovoljen Curzolo.

Zanimiv precedens združenja je, da je sofinanciranje razlike od evropskih sredstev krila Italija tudi za projekte v Sloveniji. Hkrati se denarja, kjer je samo Evropa namenila deset milijonov evrov, ni porazdelilo med občine ustanoviteljice in na ta način izpeljalo projekte, temveč je EZTS postal organ upravljanja in hkrati edini upravičenec sredstev in izvajalec projektov.

»Na tem področju smo orali ledino, kako lahko združenje, ki je ustanovljeno v Italiji, izvede naložbe v Sloveniji. EZTS s tem krepi svojo vlogo in ima veliko zaupanje lokalnih skupnosti. Največja zmaga pa je, da prebivalci projekte vzamejo za svoje ne glede na to, kje se jih izvede,« je poudaril. Kot še dodaja, je kratkoročni cilj združenja zaključek obstoječih projektov, srednjeročni pa, da bi v sodelovanju z občinami ustanoviteljicami in preko odborov in komisij zastavili projekte za naslednjo finančno perspektivo ter jih prilagodili usmeritvam evropske komisije. »Naš dolgoročni cilj pa je, da je EZTS kot glavni povezovalni člen na vseh ravneh medobčinskega sodelovanja tudi v pomoč kulturnim, športnim, gospodarskim združenjem, ki s svojimi prizadevanji krepijo ta čezmejni prostor«, je sklenil.

Ivan Curzolo
Direktor EZTS GO

« Največja zmaga
je, da prebivalci
projekte vzamejo
za svoje ne glede
na to, kje se jih
izvede »

www.euro-go.eu

info@euro-go.eu

Grafični projekt: Tmedia S.r.l.

Tisk: Grafica Goriziana

Fotografije: Batagelj Jure, Bumbaca Pierluigi,
Caharija Leo, Erzetič Blaž, Pelikan Mateja

Uredniki:

Artico Patrizia

Križnič Miroslava

Močnik Blaž

Poljšak Furlan Mateja

Santoro Francesca

Škvarč Meta

EZTS GO staff

EPK JE PRILOŽNOST, NE NAGRADA

Pričakovanja, da bi lahko naziv pustil trajno zapuščino, so velika

Oči stare celine bodo leta 2025 upravičeno uprte v somestje dveh Goric, ki bosta gostili Evropsko prestolnico kulture (EPK). Prestižni naziv ponuja veliko več od naslednjega stotnjega dogodka, kajti utrjuje v prihodnost usmerjeno kulturno, družbeno in gospodarsko povezanost območja brez meje. Zgodba o priložnostih pa se piše že nekaj časa.

Nova Gorica in Gorica se bosta kot gostiteljici EPK med drugimi postavili ob bok Atenam, Firencam, Madridu, Parizu, Dublinu, Stockholmu, Bruggeu, Lizboni, Liverpoolu, Marseillu, Rigi, Mariboru, Reki in Novemu Sadu. Štiriletno piljenje kandidature je bilo naposled poplačano, četudi se pravo delo zdaj šele pričinja. Sicer je bilo v preteklem obdobju vsaj malce ironično, da je zaradi pandemije koronavirusa meja spet ločila mesti, ki sta naziv EPK dobili s sloganom Go! Borderless (Pojdimo brezmejno, op. p.), in ko je zaradi razmer prav kultura na udaru kot redkokdaj v zgodovini. »Brezmejnost je pravzaprav stanje duha,« je opozorila vodja kandidature mag. Neda Rusjan Bric in nadaljevala: »Se pa že poznajo prvi rezultati prvih dejavnosti EPK, kajti župana in upravnih občin sodelujejo kot še nikoli doslej. Zanimanje za tečaj jezikov potrjuje, da si ljudje želijo sobivanja. To so majhni, a zelo pomembni koraki za skupno prihodnost.« Nenazadnje lahko domačini in prišleki že danes preizkusijo Borderless

pivo - izdelek pivovarn Reservoir Dogs iz Nove Gorice in Antica Contea iz Gorice, ki sta napitku kakopak dodali armo vrtnic.

Naj odnesejo dober glas

Seveda so lahko dimenzije naziva še bistveno večje. Mestna občina Nova Gorica od gospodarskega ministrstva pričakuje trdno partnerstvo z dejavnostmi, s katerimi ciljajo na pridobitev tujih naložb. EPK mora postati nacionalni projekt, je prepričan župan dr. Klemen Miklavič, zato bo jeseni predstavitev EPK tudi del slovenske ekspedicije na sejmu Expo v Dubaju.

Istočasno se ekipa prirediteljev trudi z izobraževanjem različnih institucij in nevladnikov, s čimer jih bodo seznanjali z možnostmi prijav na razpise Creative Europe, saj da je zdaj najboljši čas, ko bo treba izkoristiti različne možnosti finančne pomoči, da leta 2025 ne bi vse slonelo na proračunih lokalnih skupnosti in držav.

Nedvomno so velika pričakovanja na področju kulturnega in enogastronomskega turizma. Že s samim festivalom kulturnih presežkov čez vse koledarsko leto prireditelji bržkone upravičeno upajo vsaj na milijon prenočitev. »Ne želimo zgolj tega, da bi obiskovalci prespali, temveč da ostanejo in odnesejo dober glas,« je še povedala Neda Rusjan Bric.

Naziv EPK bo prispeval k vnovičnemu zagonu prostora, je prepričan goriški župan Rodolfo Zibera, ki pričakuje tudi dober turistični izplen. »Končno bomo deležni predvsem obsežne promocije na mednarodni ravni, kot se je zgodilo južnoitalijanski vasi Matera, kar bo vzbudilo zanimanje na sto tisoče turistov. Takšni obeti bodo v naslednjih letih na naše območje pritegnili naložbe za postavitev novih namestitvenih kapacitet in prilagoditev sedanjih, hkrati pa bodo omogočali tudi odpiranje novih trgovin in storitvenih dejavnosti.« Veliko pozornosti bo namenjene ovrednotenju značilnih lokalnih proizvodov za promocijo naših številnih odličnosti, še pravi: »Ne le zgodovinskih, temveč tudi enoloških in kulinarčnih. Zagotovo se bo odprlo veliko delovnih mest na najrazličnejših področjih za vse starostne skupine. V ta prostor bo pritekalo na milijone evrov, kot je že predvideno po projektu, ki ga je odobrila Evropa.«

Dolgoročna vizija

Predsednik Združenja Confcommercio Gorica Gianluca Madriz navaja, da že sodelujejo s kolegi

iz trgovinske, industrijske, obrtne ter kmetijske zbornice v Materi in z drugimi zaslužnimi za pridobitev tega pomembnega naziva: »Zbiramo dragocene nasvete, zlasti potrditev, da bo moralo imeti naše področje v svoji celotni razčlenjenosti vodilno vlogo v vseh fazah razvoja do leta 2025 po programu ukrepov, ki se bo izvajal v sodelovanju z občino in drugimi sodelujočimi. Ponuja se nam edinstvena priložnost za vrednotenje neizraženega potenciala našega prostora.« Kot dodaja, bodo imeli trgovina in namestitvene zmogljivosti vodilno vlogo, medtem ko bo treba poskrbeti za izgradnjo infrastrukture in doseganje trajnostnih ciljev na vseh področjih. »Leto 2025 ne predstavlja cilja, temveč trenutek za dejanski ponovni zagon,« je predvidel. Imenovanje EPK ni cilj, temveč šele začetek postopka, meni Roberta Demartin, predsednica Fundacije Cassa di Risparmio iz Gorice: »Vsi se moramo zavedati, da s tem nazivom posebej izvirni duh, kot si ga je že leta 1985 zamislila Evropa, in sicer da prikazujemo bogastvo in raznolikost kultur evropskih narodov ter krepimo občutek pripadnosti državljanov skupnemu

kulturnemu prostoru in spodbujamo prispevek kulture k razvoju mest.« Prepričana je, da mora EPK temeljiti na dolgoročni viziji z dobrim načrtovanjem. »Poleg tega je temeljnega pomena, da smo pri naložbah pogumni in inovativni. Naložbe se ne smejo ustaviti z letom kulturne prestolnice, temveč se morajo nadaljevati tudi kasneje z namenom zagotavljanja stalne rasti mesta.«

Okoliški vinarji kakopak vidijo svoj trenutek, zato se povezujejo z najbolj prepoznavnimi kuharji Vipavske doline, da bi s skupnimi nastopi obogatili izkušnjo dogodka. »Zagotovo nam to odpira vrata in naš interes je, da aktivno sodelujemo. Računamo tudi na protokolarna srečanja, kjer bi se lahko dodatno predstavili. Čutimo spodbudo, da moramo vipavski vinarji narediti korak naprej,« napoveduje predsednik Konzorcija vinarjev Vipavske doline Anton Harej. Tadej Kavčič s Kmetije Barkola je prepričan, da za prepoznavnost območja ni boljše priložnosti: »To je možnost za promocijo po vsej Evropi. Res pa je, da je najprej od nas ponudnikov odvisno, kako aktivni bomo ob tem dogodku. Lepo je, da smo zraven, in moramo izpolniti pričakovanja.«

KULTURA

V SREDIŠČU PONOVNE OŽIVITVE NAŠEGA PROSTORA

Intervju z Walterjem Mramorjem, direktorjem a.ArtistiAssociati iz Gorice, ki organizira mednarodni plesni festival Visavi

Kako je nastala ideja za Visavi Gorica Dance Festival?

Od nekdanj sem si za cilj postavljaj iskanje kulturnih projektov, ki lahko vzpostavljajo dialog v prostoru. Ples je univerzalen jezik par excellence. Tako je nastala ideja o festivalu sodobnega plesa na podlagi čudovite izkušnje z NID Platform 2017. K sodelovanju smo pritegnili italijanske institucije na podlagi dobrega sodelovanja s SNG iz Nove Gorice. Izvedba novega projekta v tako posebnem letu, kot je 2020, je predstavljala pravi izziv, vendar je bila naša drznost nagrajena. Pozitivno so ocenili naše ustvarjanje mrež in srečevanje med umetniki ter mednarodnimi deležniki pri spodbujanju kroženja umetniških del ter vključevanju državljanov in institucij obeh mest. Pripravljamo se že na dogodek za leto 2021, ki bo potekal od 28. do 31. oktobra.

Sodelovanje med Teatro Verdi iz Gorice in SNG poteka že nekaj let: na kakšen način?

Predstavi o Nori Gregor in Maksu Fabianiju sta bili konkretna primera sodelovanja. Med našima mestoma teče dialog in naloga kulture je, da ga dodatno spodbuja. Pri projektu »Mreža gledališč«, ki združuje posoška gledališča, sodeluje tudi Nova Gorica.

Kaj upate, da bo prinesla Evropska prestolnica kulture 2025?

Prestolnica Evropi pripoveduje o pogumu naše skupnosti, ki ustvarja prihodnost brez kakršnih koli predsodkov. Kultura mora biti postavljena v središče oživitve našega prostora, predstavlja edinstveno in neponovljivo priložnost, da pripovedujemo o tem, kaj smo, in zlasti, kaj želimo postati. Leto 2025 predstavlja začetno točko: predstavljam si poseben festival Visavi, ki bo pritegnil pozornost Evrope, v kateri imajo mladi glavno vlogo. Pomembno je, da zgradimo nekaj, kar bo v naslednjih letih lahko raslo in se tod zakoreninilo.

DANTE ALIGHIERI

JE BIL V TOLMINU GOST GORIŠKEGA GROFA

Jama je bila navdih
za »črni gozd«

Goriška je polna presenečenj in vsak dan odkrijemo kakšno novo zgodbo. Zadnje »odkritje« zadeva goriškega grofa Henrika II (1266-24. april 1323), ki naj bi po nekaterih virih na svojih posestvih na Tolminskem gostil Danteja Alighierija, slednji pa naj bi v jami dobil navdih za spev o peklju. Danes, ob 700 obletnici pesnikove smrti, je jama prav zato znana kot Dantejeva jama. Slavni črni gozd, simbolični vhod v pekel, ki je silno prestrašil največjega italijanskega pesnika, se torej razprostira le nekaj kilometrov stran od naših krajev, Dante pa naj bi ga obiskal med svojim bivanjem v goriški grofiji in iz njega črpal navdih za svojo zgodovinsko pesnitev.

O tej skrivnostni in zanimivi zgodbi bomo razpravljali na drugem dogodku z naslovom Grofije/Contee, ki bo letos potekal v naselju goriškega gradu.

S tem pa povezav med našim območjem in božanskim pesnikom še nikakor ni konec.

Prav v tem obdobju je bil ponovno odkrit Dantejev doprski kip, zaradi katerega je bil nekoč razpuščen goriški mestni svet. Leta 1865, ob 600. obletnici Dantejevega rojstva, so ob postavitvi spomenika Danteju Alighieriju na trgu Santa Croce v Firencah pozvali vsa italijanska mesta, naj prispevajo sredstva

za kritje stroškov. V Gorici so se odločili, da ne bodo samo prispevali, temveč bodo tudi sami postavili Dantejev doprski in ga tudi dejansko odkrili leta 1866. Za avstrijske oblasti, ki so v tistem času vladale Gorici, je to izrecno italijansko simbolično dejanje predstavljalo žalitev in so zato mestni svet razpustile. Danes je doprski kip, ki ga je ustvaril kipar Luigi Minisini, postavljen v atriju istoimenskega klasičnega liceja v Gorici.

Poleg teh pa imamo še eno čisto posebno zgodbo: prav v Gorici je namreč bila narejena ena izmed najmanjših izdaj Božanske komedije na svetu. Leta 1888 jo je izdelal tiskar Francesco Cossovel, ki ga je grozno prizadela smrt sina, na katerega so se zrušila podstrešna tla. Zaradi neizmerne šoka se je Cossovelu »optični živec tako močno in trajno razširil, da je s prostim očesom lahko jasno in razločno videl zelo majhne predmete brez leč ali očal«. Tiskar je tako to svojo prizadetost obrnil na pozitivno in je s posebnim pisalom prepisal celotno Božansko komedijo na en sam list pergamenta velikosti 48,5 x 69 cm. Eden od izvirnikov, ki ga je izdelal sam Cossovel, se še danes hrani v goriški Mestni knjižnici.

PRIHAJA GIRO D'ITALIA

ČEZMEJNA ETAPA S CILJEM V GORICI, NA TRAVNIKU

Priložnost za turistično promocijo.

Eden največjih svetovnih kolesarskih spektaklov v skupni čezmejni prostor ne bi mogel priti v boljšem času. Giro d'Italia prinaša optimizem in športno veselje, a vendarle tudi priložnost za dolgoročno promocijsko, turistično in gospodarsko nadgradnjo.

»Odenimo se v rožnato,« poziva župan.

»Uspelo nam je. Moj predlog, naj Giro d'Italia pelje skozi Gorico, je bil sprejet. To so dolgoletne sanje in končno so se uresničile tudi zahvaljujoč pobudniku Gira v teh krajih, Enzu Caineru, ki me je pri teh prizadevanjih podprl,« navdušeno komentira goriški župan Rodolfo Ziberna.

Prvi mož občine zato poziva, naj se vse mesto odene v praznično podobo: »Upam, da bo ta dogodek pomenil začetek poti k ponovni oživitvi, ki si ga po tem dolgem obdobju, zaznamovanem s pandemijo in vsemi njenimi posledicami, tako zelo želimo. Zato mesto prosim za sodelovanje, da Gorico odenemo v rožnato: okrasimo izložbe, ceste, okna in se na najboljši način pripravimo na sprejem na svetu najbolj spremljanega italijanskega športnega dogodka skladno s tradicijo in v slogu Goričanov«.

Etapa je čez naše območje umeščena med dve izmed najbolj napornih, navdušujočih in odločilnih etap Gira, in sicer etape s ciljem na Zoncolanu in etape od Sacila do Cortine d'Ampezzo. Po 20 letih pa bo rožnata kolesarska karavana spet prečkala tudi Brda in Novo Gorico, potem ko je leta 2001 štart ene izmed

etap gostil Bled, cilj pa je bil prav tako v Gorici. Tokrat se bo etapa začela v Gradežu. Kolesarji bodo na poti skozi Gradišče ob Soči, iz Moša pa bo sledil dvakratni vzpon v Goriška brda čez Gornje Cerovo, Hum in Gonjače ter nato spust v Medano. Po tretjem vzponu na Gornje Cerovo bodo kolesarji zavili skozi Oslavje v Gorico in Novo Gorico. V Italijo se bo karavana vrnila na mejnem prehodu v Rožni dolini pred zadnjimi kilometri v Gorici po Ulici Alviano, čez Trg Svetega Antona, Trg Cavour ter ulice Marconi, Crispi in Roma. Tu se bo bržkone začel sprinterski zaključek do Travnika.

»Izjemno veseli smo, da tudi na področju športa ustvarjamo somestje, skupno prihodnost in razvoj naših krajev. Imamo velik privilegij, da bomo tudi mi del Gira prav v času, ko se rekreativno kolesarstvo

med epidemijo revolucionarno hitro razvija in ko ima tudi Slovenija vrhunske kolesarske šampione,« je ponosen novogoriški podžupan Simon Rosič. Kot pravi, s tem tudi italijanska pentlja potrjuje ambicioznost čezmejnega prostora, da se uvrsti na športno-turistični zemljevid: »S tem bomo svetu predstavili lepote in potencial okolja, ki je lahko tudi zaradi ugodne klime vse leto raj za kolesarje. Idealno tudi za priprave tako profesionalnih ekip kot tudi rekreativnih športnikov«. Organizacijski odbor že več mesecev dela pod vodstvom legendarnega organizatorja etap Gira v Furlaniji-Juljski krajini Enza Cainera ob pomoči tesnega sodelavca Edyja Reje. Zaključni del etape bo neposredno prenašalo na stotine televizij z vsega sveta, prenose pa bi lahko spremljalo več kot 800 milijonov gledalcev.

ENKRAT NA 20 LET

Kot piko na i Giru d'Italia bo sredi junija Goriška gostila še kraljevsko etapo domače kolesarske dirke Po Sloveniji s ciljem na Sveti gori. »Takšna priložnost očitno pride enkrat na 20 let. Giro potrjuje veliko sinergijo med Goricama, domača dirka pa dolgoletno kolesarsko tradicijo tega prostora, ki lahko tudi na ta način okrepi turizem,« je prepričan direktor slovenske pentlje Bogdan Fink.

Če bodo epidemiološke razmere vendarle dopuščale, bo na Goriškem pravi ljudski praznik. »Teh nekaj kilometrov pri nas je dovolj za promocijo ne le naše destinacije, temveč celotne Slovenije, ki v tem delu piše skupno zgodbo z Italijo,« je zatrnila direktorica Zavoda za turizem Nova Gorica in Vipavska dolina Erika Lojk.

Ne dvomi o dobrem izplenu ponudnikov turističnih

« Okrasimo izložbe, ceste, okna in se na najboljši način pripravimo na sprejem na svetu najbolj spremljanega italijanskega športnega dogodka skladno s tradicijo in v slogu Goričanov »»

Da bo nekaj kilometrov etape potekalo tik ob meji, bo poudarilo tudi specifičnost prostora, kjer so nekdanji zaradi zgodovinskih dogodkov z državno črto ločili domača dvorišča, pločnike, vinograde, sosede in prijatelje. »Naložba v takšen dogodek je seveda naložba v lokalno okolje, saj se zavedamo, da ima multiplikativni učinek. V času, ko vsi hlastamo po normalnosti, pa si organizatorji in tudi kolesarji najbolj želimo navijačev ob cesti,« je še povedal Rosič, ki upa, da bi tudi s tem obudili čezmejno kolesarjenje prijateljstva, ki je ta prostor združeval pred desetletji.

nastanitev in gostincev, saj računa na zveste privrženke športu in tudi tiste, ki bi želeli doživeti vzdušje ene največjih tekmovanj na svetu.

Temu primeren bo tudi spremljevalni program, ki bo prireditev bogatil že kakšen teden prej.

« Teh nekaj kilometrov pri nas je dovolj za promocijo ne le naše destinacije, temveč celotne Slovenije, ki v tem delu piše skupno zgodbo z Italijo »»

ŽUPAN ODGOVARJA

Rodolfo Ziberna
župan občine Gorica

Župan Ziberna, 2020 je bilo naporno zaradi Covida-19. Kako se odziva Gorica?

Zelo ponosen sem na Goričane, saj so se s to grozno izkušnjo soočili z občutkom odgovornosti in v duhu solidarnosti. Tudi zato so zaprtje meje z mrežami in pregradami s strani Slovenije marca 2020 doživljali kot nič kaj spoštljivo gesto v razmerju do nas, o čemer sem seznanil italijansko vlado in predlagal, naj se državi posvetujeta o ukrepih na meji. Težav ne bo manjkalo, vendar se bo Gorica, ki je glede na svojo zgodovino in izredno notranjo moč, ki jo je izkazovala skozi stoletja, znala odzvati na najboljši način. Občina skuša zagotoviti izvajanje vseh možnih ukrepov za spodbujanje ponovnega oživljanja našega mesta.

Torej je veliko projektov za ponovno oživitev območja?

V to vlagamo ves trud oziroma načrtujemo na desetine raznih del. Nekatera so se že začela in z njihovo izvedbo bo naše mesto še bolj edinstveno. Na primer v območju, ki poteka od Javnih vrtov, kjer bodo izvedene izboljšave zato, da bo kraj postal še bolj množično zbirališče, do Doline Korna, se bodo izvajala pomembna dela, ki predvidevajo prenovu pokrite tržnice in tržnice za grosistično prodajo,

vse skupaj pa bo povezano z Dolino Korna, kjer se že izvajajo dela za njegovo preoblikovanje v zeleno območje s klopami in kolesarskimi ter pešpotmi ob tistem delu Korna, ki bo ponovno bolj obsijan s soncem. To bo postalo čudovito območje, na katerega bodo Goričani vsekakor ponosni. Zagotovljena so tudi sredstva za ureditev parkirišča pri Rožni dolini in za številna druga dela, tudi za posodobitev osvetlitve celotnega mesta.

Ali drži, da bo v kratkem dokončano dvigalo, ki bo vozilo na grad?

Konec poletja naj bi z vzpenjačo lahko prišli na naš čudoviti grad, kjer je že predvidena prenova trdnjave Bastione fiorito in dvorišča Cortile delle milizie. Spomladi 2022 bodo dokončani tudi »novi« multimedijski efekti, s katerimi bomo lahko dejansko »potovali« skozi čas. Obisk bo res spektakularen.

Se na področju univerze pripravlja kakšna novost?

Pripravljajo se novi študijski programi, za katere je veliko interesa, od novinarstva do študijskega programa za diplomirane medicinske sestre/zdravstvenike. Na področju izobraževanja že poteka program za strojevodje, na katerega se je vpisalo veliko število kandidatov. Gorica razpolaga z vsem, kar je potrebno, da si zagotovi pomembne priložnosti za svojo prihodnost.

Interreg Italija-Slovenija

SKUPEN RAZVOJ ČEZMEJNEGA OBMOČJA IN REGIJE

Evropska sredstva spodbujajo predvsem inovacije in zeleno naravnost

Goriška statistična regija je v preteklem evropskem finančnem obdobju s 45 projekti pridobila 13,3 milijona evrov iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Vodja sektorja vladne službe za razvoj in evropsko kohezijsko politiko Mojca Krisch pričakuje, da bo regija s čezmejnimi projekti ponovila uspeh tudi do leta 2027.

Somestje je preko EZTS GO v okviru programa Interreg Italija-Slovenija pridobilo 8,25 milijona evrov iz naslova ESRR za izvajanje dveh projektov s področja razvoja trajnostnega turizma in medinstitucionalnega povezovanja na področju zdravstva. »Rezultati teh dveh projektov nedvomno prispevajo h krepitvi urbane povezanosti občin. Mestna občina je postala tudi Evropska prestolnica kulture leta 2025 in tukaj se odpira velika priložnost za nadaljnji skupen razvoj subregije in celotne Goriške regije,« je prepričana Mojca Krisch.

Kot je povedala, čezmejnemu območju s skupnim

upravljanjem omogoča izvajanje specifičnih nalog s področja čezmejnega sodelovanja, kjer se lahko bolje rešuje administrativne ovire na področjih, kot so zdravstvo, zaposlovanje, izobraževanje, kmetovanje in poslovna dejavnost za oblikovanje boljših življenjskih pogojev prebivalstva v okviru subregije.

Medtem ko je bilo iz ESRR med letoma 2014 in 2020 v okviru programa Interreg med Italijo in Slovenijo dodeljenih 73 milijonov evrov, Krischeva še noče predvidevati, katerim vsebinam se bo posvetilo v novi finančni perspektivi in koliko denarja bo na voljo: »Program za prihodnjo perspektivo se še pripravlja, zato je še prezgodaj govoriti o vsebini in finančnemu obsegu novega programa. Obe državi, ki sta vključeni v Odbor za programiranje, si skupaj z upravljavcem in zunanjimi strokovnjaki prizadevata slediti novim ciljem politik Evropske komisije z upoštevanjem potreb teritorija.« Doslej se je napore med drugim vlagalo v sodelovanje na področju inovacij, sprejetje in izvajanje nizkoogljičnih strategij, vrednotenje in promocijo naravnega in kulturnega bogastva, okrepljeno upravljanje ekosistemov in obnovljeno biotsko raznovrstnost, inovativnost na področju upravljanja voda in ravnanja z odpadki ter eksperimentiranja in izvajanja zelenih tehnologij.

« Ezts nudi veliko konkretnih koristi za prebivalce, od preureditve degradiranih območij do trajnostne mobilnosti »

INTERREG KONKRETNE KORISTI

Intervju z **Lauro Comelli**, z organa upravljanja programa čezmejnega sodelovanja Interreg

Tudi EZTS GO za svoje dejavnosti in pobude črpa sredstva iz Programa čezmejnega sodelovanja Interreg Italija-Slovenija: kaj pa to konkretno pomeni?

Od leta 1990 se čezmejno sodelovanje v EU za podporo razvoju obmejnih regij spodbuja prek programa INTERREG. Gre za pobudo Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in torej enega glavnih orodij v regionalni politiki Evropske unije. Na osnovi rezultatov treh programskih obdobj, in sicer INTERREG I (1990-1993), II (1994-1999) in III (2000-2006) je v sedemletnem obdobju 2007-2013 INTERREG postal eden od ciljev kohezijske politike (Evropsko teritorialno sodelovanje - CTE) in tako postal okvir za izvajanje skupnih ukrepov in izmenjave izkušenj med nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi različnih držav članic, namen vsega skupaj pa je zagotoviti razvoj in poenotenje evropskega prostora. Širši cilj evropskega teritorialnega sodelovanja / INTERREG je spodbujati skladen gospodarski, socialni in prostorski razvoj Unije kot celote na treh oseh: čezmejno (Interreg A), nadnacionalno (Interreg B) in medregionalno sodelovanje (Interreg C).

Kakšne konkretne koristi od programa Interreg imajo prebivalci, trgovine in podjetja na našem območju?

Koristi je veliko, vendar jih je treba razumeti dolgoročno, saj nastajajo po izvedbi financiranih čezmejnih projektov, ki trajajo od 24 do 36 ali pri Interregu Italija-Slovenija tudi več mesecev. Gre seveda za sodelovanje med italijanskimi in slovenskimi partnerji s programskega območja, prednosti pa so odvisne od »teme projekta«. Samo kot primer lahko neizčrpano navedemo nekaj prednosti: sanacija degradiranih območij, izboljšanje omrežij in povezav trajnostne mobilnosti, ureditev novih čezmejnih skupnih storitev (zdravstvo, izobraževanja), novih kolesarskih poti, novih turističnih poti, muzejev, storitev za podjetja (okrepljeno in boljše sodelovanje med institucijami) in povečan gospodarski potencial čezmejnega območja.

V čem vidite potencial skupne Evropske prestolnice kulture 2025 za območje Nove Gorice in Gorice?

Pridobljeni naslov ne prinaša izjemnega potenciala samo za čezmejno kopensko območje, temveč za celotno regijo in za obe državi članici, ker gre za gonilno silo za oživetev cele vrste sektorjev in za prepoznavnost ne samo na evropski, ampak tudi mednarodni ravni. Učinki bodo odvisni od »strateške vizije«, ki se bo pripravila za delovanje na več ravneh. Na osnovi strategije te zmagovalne pobude se bodo morale začrtati smernice za dolgoročni trajnostni razvoj in pripraviti konkretna dejanja, s katerimi se bodo izvajali ustrezni sinergični ukrepi.

S KOLESOM PO ČEZMEJNEM URBANEM PARKU

«Izgradnja kolesarskih poti pomembno pripomore k prepoznavnosti našega teritorija in posledično tudi njegovih najboljših produktov, kamor zagotovo sodijo tudi naša vina»

Martin Fiegl
Združenje proizvajalcev
rebule Oslavije

Več kot 50-kilometrski krog za odkrivanje prostora zahvaljujoč projektu Isonzo-Soča

Priložnost je ključna beseda za širjenje kolesarskih in pešpoti na območju občin EZTS GO. Mestne kolesarske poti in dodatna ponudba na javnih površinah, ločeno od cestnih prometnic, pomembno prispevajo k razvoju urbanih in ostalih območij. Oživljajo se mestne četrti, zemljišča pridobivajo na vrednosti in kraje obišče več turistov. Tako se povezuje lokalno gospodarstvo in ustvarjajo nova delovna mesta. Kolesarji in pešci delajo skupnost in zmanjšujejo socialno izolacijo. Mobilnost zaradi možnosti izbire gibanja dobiva novo dimenzijo, kjer ni izključena nobena starostna skupina - tudi ne glede na morebitno invalidnost. Seveda takšne poti ne vplivajo na podnebne spremembe.

»Kolesarske poti so zgodbe širšega območja, ki stavi na aktivnosti v naravi. To ponudbo pa želimo obogatiti z gastronomijo in seveda vini ter jo prilagoditi različnim ciljnim skupinam,« je napovedala Erika

Lojk, direktorica turističnega zavoda Nova Gorica in Vipavska dolina.

Zahvaljujoč projektu Isonzo-Soča bo vzpostavljena čezmejna mreža kolesarskih in pešpoti ob Soči, kjer bo mogoče občudovati lepote območja z velikim turističnim, kulturnim, enološkim in kulinaricnim ter zgodovinskim potencialom. Čezmejne kolesarske povezave bodo del Čezmejnega parka Isonzo-Soča, ki dobiva svojo končno podobo s parkiriščem za avtodome v Vrtojbi in brvjo čez Sočo. Te povezave bodo umeščene v 50-kilometrsko mrežo poti po urbanem čezmejnem območju, ki bo deloma potekal po že obstoječih poteh in turistom ter obiskovalcem omogočal odkrivanje prostora, prebivalcem pa vožnjo s kolesom ali lepe sprehode.

V Gorici bo kolesarska steza povezala Solkan z oslavskim mostom vzdolž Ulice degli Scogli in se nato nadaljevala po Ulici dei Cordaioli do brvi za pešce v Stražcah in se navezala na »Soško kolesarsko pot«, ki od mostu v Stražcah teče po bregu Soče do Gradeža. Druga pot bo povezovala Škabrijelovo ulico z oslavskim mostom preko ulice Balilla, Largo Nicolò Pacassi, Ulice Ascoli, Korza Verdi, Ulica Santa Chiara in drevoreda XX Settembre. Predvidena je tudi izvedba kolesarskih in pešpoti po kmetijskem območju ob rokavu Soče med Sokanom in Ulico degli Scogli.

Od solkanskega mosta bo krog potekal vzdolž kmetijskih površin ob Soči skozi zgodovinsko središče Gorice, skozi center Šempetra pri Gorici, skozi Panovec in center Nove Gorice ter se zaključil v Soča Fun Parku v Solkanu. Projekt vključuje tudi rekreacijsko območje v Vrtojbi oziroma parkirišče za avtodome z vsemi storitvami za postanek.

»To samo povečuje potencial tega prostora, ki ponuja še vrsto drugih prostočasnih vsebin. Ni ga mesta, ki bi imelo tako blizu tako kakovosten prostor, ki ga bo simbolično združevala brv, za ljudi od blizu in daleč,« zatrjuje Robert Krkoč, ustanovitelj Soča Fun Parka. V Občini Šempeter-Vrtojba stalno širijo svojo mrežo kolesarskih poti. Začeli so z gradnjo dveh novih povezav ob Ulici 9. septembra v Vrtojbi ter med Vrtojbensko cesto in vrtojbensko obvoznico. Pri prvi gre za ureditev odseka kolesarske steze na delu lokalne ceste med priključkom ceste Pod Lazami in priključkom ceste na Čuklje v dolžini 420 metrov, pri drugi pa bo urejena kolesarska povezava

v dolžini 966 metrov na območju med Vrtojbensko cesto in obvoznico proti Mirnu po obstoječi poljski poti ob varovalni ograji avtoceste, ki hkrati služi za dostop do kmetijskih parcel ob vznožju avtocestnega nasipa in se bo navezala na obstoječo kolesarsko infrastrukturo ob Vrtojbenski cesti ter na območju tamkajšnjega mejnega prehoda.

Zaključujejo se dela na brvi čez Sočo v Solkanu pri kajak centru. Tam se bodo začele kolesarske povezave od Poti na Breg do Ulice degli Scogli, preko zelenega območja ob Kolodvorski poti vzdolž Trga Evrope s ciljem na mejnem prehodu med Erjavčevo in Škabrijelovo ulico.

V znani solkanski Oštariji Žogica že zdaj vedo, da je stava na kolesarski turizem dokaj varna stava. »Tukaj je velika priložnost predstaviti lokalno hrano, produkte, znamenitosti in zgodovino,« je prepričana Nataša Šuligoj: »Že zdaj opažamo kolesarje iz vse Slovenije, ko bodo odprte meje, bodo prišli iz vse Evrope in sveta. Zato pa moramo sodelovati in tudi vlagati v kolesarsko infrastrukturo.«

*Od Burbonov do judovske skupnosti,
sprehod po zgodovini in čudovitih vrtovih*

PREDSTAVLJAMO VAM ČEZMEJNE TURISTIČNE POTI

Zgodovina, narava, arhitekturne znamenitosti, kulinarika in vino: Gorica in njeno ozemlje ponujata bogat nabor zanimivosti in iztočnic za odkrivanje preteklosti ob sprehodu po čudovitih vrtovih in uživanju v lepoti naših krajev. Občina Gorica v sodelovanju z organizacijo Promoturismo Fvg ter ob podpori lokalnih združenj in organizacij ponuja vrsto turističnih poti s številnimi presenečenji ne samo za obiskovalce in turiste, ampak tudi za lokalne prebivalce.

Med večjimi novostmi so ravno poti, ki se vijejo med Gorico in Novo Gorico, in so v celoti vključene v načrte za skupno kandidaturu za evropsko prestolnico kulture. Primera takšnih poti sta vodena ogleda z naslovom »Od francoskega dvora do Gorice: zlato izgnanstvo Burbonov« in »Gorica, mali Jeruzalem ob Soči«.

Francoski Burboni med Gorico in Novo Gorico

Karel X. je umrl v vili Coronini. Na Kostanjevici počiva tudi hči Marije Antoanete in Ludvika XVI. Zadnji burbonski kralj, Karel X., ki si je leta 1832 v izgnanstvu zase in svoj dvor izbral naše mesto, predstavlja pomembno zgodovinsko povezavo med Gorico in Francijo. V Gorici je tudi umrl 6. novembra

1836 in pred tem za svoje zadnje bivališče izbral samostan na Kostanjevici, kjer počiva z drugimi člani svoje družine: Marijo Terezo Šarloto Burbonsko (Versailles, 19. december 1778 - Frohsdorf, 19. oktober 1851) in vojvodinjo Angoulêmsko, hčerko Ludvika XVI. in Marije Antoanete. Vodeni ogled o strašnem izgnanstvu francoskih Burbonov v Gorici poteka po poti med Gorico in Novo Gorico in se začne pri palači Coronini Cronberg. Karel X. je s svojim dvorom pripotoval v Gorico 15. oktobra 1836 preko mosta čez Sočo, znanega kot »Ponte del Torrione«, in se nastanil v palači grofa Micheleja Coroninija Cronberg na Grafenbergu (danes Viale XX settembre), kjer je francoski kralj v begu pred kolerom, ki mu je grozila na vseh etapah potovanja po Evropi, preživel zadnje dni svojega življenja.

Od vile Coronini gremo do palače Strassoldo, današnjega hotela Entourage na trgu sv. Antona, kjer sta bivala vojvoda in vojvodinja Angoulêmska (francoski knez Ludvik XIX. in kneginja Maria Terezija), Henrik vojvoda Bordeaujski in njegova sestra Luiza Marija, otroka umorjenega vojvode de Berryja. Kraljeva družina je v naših krajih preživela več kot desetletje, in sicer strogo skromno življenje brez razkošja, čeprav je dvakrat na teden sprejemala goriško aristokracijo in tukaj živeče ali potujoče Francoze. Grof Clemente Coronini, polkovnik in komornik modenskega vojvode, je ob spominu na

sprejeme kraljeve družine v palači Strassoldo pisal svojemu gospodarju: »Bili so tako vljudni, da so te, ki niso govorili francosko, nagovorili v nemščini in bili izjemno prijazni do vseh. Ob večerih sta kraljica in mademoiselle sedeli z dvornimi damami, vojvodinjo de Blacas, markizo Nicolay, groficama d'Argout in Montbel za veliko mizo in delali za revne in za cerkve. Kraljica je dame, ki so prispele, zaprosila, naj se usedejo med njo in mademoiselle, gospode pa, naj se usedejo, kamor hočejo. Kralj je po navadi prišel malo kasneje in vojvoda Bordeaujski je bil prisoten ves večer«.

Na vrtu za palačo se je Henrik grof Chambord, velik ljubitelj vojaških spretnosti, ob jutrih posvečal streljanju v tarčo, v zgodnjih popoldanskih urah pa se je odpravil na daljše sprehode po bližnjih krajih. Marija Terezija se je vsako jutro odpravila iz palače na jutranjo mašo v bližnji katedrali, medtem ko je Ludvik XIX. mašo obiskoval v frančiškanski cerkvi na Kostanjevici, kjer je bil pokopan njegov oče.

Čez cesto nasproti palače Strassoldo stoji palača Lantieri, v kateri še danes živi grof in grofica ter vrata svojega zgodovinskega in krasnega doma rade volje odpreta turistom, ki si ga želijo ogledati. Na svojem goriškem domu v tej palači je leta 1880 Elena Baronio di Valrosatta Lantieri, žena Taddea Clementeja, gostila Henrika V. Francoskega in ženo, avstrijsko nadvojvodinjo Marijo Terezo d'Este. Bivanje grofov de Chambord v palači, ki jo je Czoernig v drugi polovici devetnajstega stoletja opisal kot stavbo z »najlepšimi, najštevilnejšimi in najbogatejšimi stanovanji«, je zabeleženo na spominski plošči iz črnega marmorja, ki še danes stoji na vhodu v stavbo s pogledom na trg svetega Antona. Na portretu, ki ga je naslikal Josip Tominc in je last baronov Lantieri, je upodobljena grofica Elena v obleki, ki jo je nosila na sprejemu v čast Henrika V. ob praznovanju vojvodovega osemnajstega rojstnega dneva. Leto pred svojo smrtjo leta 1886 je grofica de Chambord na vrtu palače Lantieri dala zgraditi jamo

Fotografija: Pierluigi Bumbaca

s kipom Madone, ki se je kasneje izgubil in danes namesto njega stoji kopija.

S tem pa smo že prispeli do enega najbolj prepričljivih krajev naše poti, in sicer frančiškanskega samostana na Kostanjevici, ki je bil znan tudi kot »mali Saint Denis« v Sloveniji, saj v kripti večni spanec počivajo Karel X. in del njegove družine, vključno z Marijo Terezijo Šarloto. Pravijo, da je samega kralja očaral čudoviti pogled na svetišče in je izrazil željo, da bi v njem imel svoje zadnje in dokončno bivališče. Ostanke Burbonov so se na Kostanjevici ohranili tudi po vojnih dogodkih iz leta 1917, ko sta bili cerkev in samostan hudo poškodovani. Na željo cesarice Zite, rojene princeze Burbonske iz Parme, nečakinje Luize Marije in princa Don Jaimeja iz španske veje Burbonov, je vlada na Dunaju sprejela odločitev, da se obe stavbi obnovita, v tem času pa so šest sarkofagov spravili na varno v Avstrijo.

Leta 1924 se je na pobudo goriške občine zahtevala vrnitev ostankov francoske kraljevske družine in vse opreme njihove grobnice. Do leta 1917 je bila namreč oprema bila shranjena v kolumbariju samostana bosonogih karmeličanov v Doebingu, medtem ko so bili sarkofagi v pomožni stavbi cesarskega gradu Schoenbrunn. Ostanke Burbonov so se vrnil v Gorico šele leta 1932, ko so bili znova pokopani v cerkvi Blažene Device na Kostanjevici.

Od geta do pokopališča v Rožni Dolini: odkrivamo zgodovino judovske skupnosti

Na drugi čezmejni turistični poti, »Gorica, mali Jeruzalem ob Soči«, odkrivamo zgodovino goriške judovske skupnosti. Obisk začnemo v nekdanjem getu v Gorici, v katerem stoji čudovita sinagoga, najstarejša v regiji, in zaključimo na judovskem pokopališču v Rožni dolini, kjer je pokopan tudi Carlo Michelstaedter. Geto je bil ustanovljen leta 1648 v zelenem in zdravem okolju na pobočju grajskega griča. Judje pa so ga morali leta 1697 opustiti, ker so kristjani med kugo, ki judovske skupnosti ni prizadela, zahtevali, da se Judje preselijo v nezdravo četrt ob pokopališču žrtev kuge med cerkvijo svetega Ivana in potokom Koren. Geto je bil od mesta ločen z vrati, ki so se od leta 1762 zapirala ob sončnem zahodu. Leta 1785 so zaradi nočnih napadov judovski skupnosti dodelili tri stražarje, da bi jim zagotovili svobodo in varnost. S prihodom Francozov naj bi se vrata geta porušila, vendar so se judovski veleposestniki temu uspešno uprli, saj so hoteli ohraniti varnost, ki jo je zagotavljalo zaprtje.

V sinagogi v ulici Graziadio Isaia Ascoli, zgrajeni

leta 1756, so danes razstavljeni obredna oprema, različni predmeti, knjige, fotografije, dokumenti in grafike, ki prikazujejo zgodovino goriške judovske skupnosti in njenih vidnejših predstavnikov. Judovska skupnost je sinagogo uporabljala do leta 1969, ko je bila združena s tržaško, in se danes več ne uporablja za obredne namene. V pritličju muzejske stavbe je predstavljena zgodovina judovske skupnosti v Gorici skozi stoletja. Poseben oddelek je posvečen Michelstaedterjevim slikam. Razstava, ki se je uredila leta 1998, je opremljena z informacijskimi postajami in tablami. V prvem nadstropju, ki je ohranjeno v obliki iz osemnajstega stoletja z originalnimi marmornatimi okraski, frizi in pohištvom, si lahko ogledamo Galerijo za ženske in Sveto skrinjo, obrnjeno proti Jeruzalemu.

Goriška občina je v sodelovanju s Promoturismo Fvg pripravila 12 turističnih poti:

poleg čezmejnih tematskih poti o Burbonih in Judih so se pripravile še poti z naslovi:

- »Gorica, obmejno mesto«,
- »Gorica in njeni govoreči vrtovi«,
- »Sončni zahod z goriškega gradu«,
- »Fontane pripovedujejo«,
- »Sabotin in goriška fronta«,
- »Kalvarija in nos v Ločniku«,
- »Greben Kalvarija-Podgora«,
- »Pevmski in oslavski griči (pohodništvo)«,
- »Park miru na Sabotinu«,
- »Gorica v dvajsetem stoletju: meja izzvine«.

Gorico in Novo Gorico veže »nit Coronini Cronberg«

Palača Coronini Cronberg v Gorici in grad Kromberk v Novi Gorici sta bili stoletji glavni rezidenci grofov Coronini Cronberg, ene najpomembnejših družin starodavne Goriško-gradiščanske grofije, ko je Goriška spadala pod avstro-ogrsko cesarstvo. Povezava med stavbama je bila prekinjena po drugi svetovni vojni, ko se je z novo mejo območje Goriške razdelilo med dve državi. Palača Coronini

na italijanski strani je bila last družine Coronini do leta 1990 oziroma smrti zadnjega potomca, grofa Guglielma, ki je v svoji oporoki ustanovil fundacijo Palazzo Coronini Cronberg, zadolženo za ohranjanje in ovrednotenje stavbe in njenih zbirk. Stavba se je preuredila v muzej, odprt za javnost.

Grad Kromberk, ki ga je med vojno skoraj popolnoma uničil požar, so grofje Coronini deloma obnovili, po postavitvi meje pa je ostal na jugoslovanski strani in postal last novonastale občine Nova Gorica. Leta 1952 je bil v njem nameščen Goriški muzej z zbirkami antične in sodobne umetnosti ter rednimi razstavami. Fundacija Palazzo Coronini Cronberg onlus iz Gorice in Goriški muzej Kromberk-Nova Gorica sta se odločila, da obnovita to starodavno zgodovinsko vez in začneta sodelovati pri promociji in osveščanju o zgodovinski dediščini v Italiji in Sloveniji. V okviru projekta so se že pripravili skupni vodeni ogledi obeh lokacij, ki se bodo zagotovo nadaljevali po odpravi sedanjih omejitev.

Palača Coronini Cronberg, zadnje bivališče francoskega kralja Karla X., je zgodovinska rezidenca s konca šestnajstega stoletja, v kateri si je možno ogledati antično opremo in dragocene umetnine, pri katerih velja izpostaviti »značajski glavi« Franza Xaverja Messerschmidta (Wiesensteig, 6. februar 1736 - Bratislava, 19. avgust 1783), ki ju je grof Guglielmo Coronini poimenoval »Kihanje« in »Človek, ki gleda v sonce«. Deli sta iz serije »značajskih glav«, vrste doprsnih kipov oziroma prikazov različnih grimas in obraznih izrazov, ki so tudi eden izmed najbolj izvirnih stvaritev umetnikovega dela. Glavi v zbirki palače Coronini sta tudi edina primerka iz serije v Italiji. Znana je usoda samo 38 od skupaj 69 izdelanih doprsnih kipov, ki so, poleg Gorice, razstavljeni v največjih svetovnih muzejih, med drugim v muzeju Paul Getty v Los Angelesu in Louvru v Parizu.

Info tel. +39 0481 533485

Grad Kromberk, nekaj kilometrov od Nove Gorice, je glavni razstveni prostor Goriškega muzeja in hkrati kulturno središče, ki gosti srečanja in prireditve. V pritličju in nadstropju sta stalni zbirki umetniške in kulturne zgodovine. V prostorih v drugem nadstropju se urejajo redne razstave, potekajo pa tudi konference, posveti in druge dejavnosti. Grad obdaja čudovit park z zunanjim amfiteatrom in lapidarijem. Leta 1916 je med prvo svetovno vojno grad pogorel in oba severna stolpa sta bila porušena. Knjižnica in arhiv družin Coronini, Rabatta in Cobenzl so bili delno obnovljeni in preneseni v Gorico. Leta 1936 je zadnji potomec rodbine Coronini Guglielmo začel obnovo. Stavba je bila takrat zvišana za pol nadstropja in opremljena s pohištvo iz drugih stavb. Med drugo svetovno vojno je grad znova uničil požar. Grofu Guglielmu je uspelo rešiti le pet kosov pohištva, nekaj fotografij in nekaj knjig. Po vojni so se začela obnovitvena dela, tokrat s pomočjo zavezniške vojske in Nadzorništva za kulturno dediščino iz Trsta. Od leta 1954 je v gradu Goriški muzej. Goriški muzej je od takrat po fazah izvedel nekaj večjih prenov in tako gradu povrnil nekdanji sijaj. Leta 1963 in 1978 sta bila obnovljena severozahodni oziroma severovzhodni stolp. Konec sedemdesetih let se je začela sanacija škode po potresu. Notranjost je prenovil arhitekt Janez Suhadolc.

Prvo nadstropje je v celoti posvečeno zgodovinsko-umetniški zbirki. V starodavni umetniški galeriji so razstavljene poznogotske lesene skulpture in slike iz obdobja baroka. V delih se odraža prehodnost goriškega območja, na katerem se celinski vplivi s severa in Sredozemlja prepletajo z lokalno kulturno tradicijo Gorice. Zgodovinsko-umetniško in kulturno zbirko sestavljajo slike in pohištvo iz 19. stoletja. V Galeriji primorskih umetnikov dvajsetega stoletja so razstavljena dela, ki predstavljajo slogovni in formalni razvoj umetnosti na zahodnem delu Slovenije, od akademizma devetnajstega stoletja, prek postimpresionizma in ekspresionizma, do nove objektivnosti, čarobnega realizma, različnih oblik abstrakcije in postmodernih slogov. V galeriji, ki je bila uradno odprta leta 1970, so razstavljena dela najpomembnejših umetnikov Primorske dvajsetega stoletja. Iz glavne sobe, v kateri so razstavljene slike in skulpture, se odpira dostop do drugih dveh prostorov, v katerih so risbe in gravure.

Info tel +386 (0)5 33 59 811

Občina
Šempeter-Vrtojba

ŽUPAN ODGOVARJA

Milan Turk

župan občine Šempeter-Vrtojba

«*Lego se trudimo
čimbolje izkoristiti*»

Župana občine Šempeter-Vrtojba Milana Turka smo povprašali, kaj ponuja strateška prometna lega lokalne skupnosti.

Kako bi še lahko izkoristili izjemno strateško lokacijo občine na prometnem vozlišču?

Pomembno prometno vozlišče glavnih povezav prinaša pozitivne in negativne posledice. Več prevoznih podjetij je kupilo proizvodne hale in zemljišča v poslovnih conah Lavžnik in Polje.

Da pa bi občina lahko še nekoliko bolje izkoristila svojo lego ob Bohinjski železnici, ki povezuje Posočje s Trstom, in progo Gorica-Ajdovščina, bi morali obe železnici temeljito prenoviti, posodobiti in uvesti za širše območje zanimivejše potniške povezave, ki bi olajšale dnevne migracije v spodnji Vipavski dolini ter med Trstom in Gorico.

Kaj pa lahko lokalna skupnost ponudi za čim bolj pestro družabno, kulturno in športno-rekreativno življenje?

Lokalna skupnost se mora vedno truditi, da svojim prebivalcem poleg možnosti za zaposlitev in preživetje ponudi tudi možnosti za kakovostno preživljanje

prostega časa. Seveda je to celo zaželeno združiti s širšo turistično ponudbo. Poleg infrastrukture je pomembno razvijati tudi ljubiteljske kulturne in rekreacijske športne dejavnosti. Pri nas za pestro kulturno življenje skrbi zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti. Zavod upravlja tudi z Mladinskim centrom v Vrtojbi in Športnim centrom v Šempetru pri Gorici. Seveda pa k pestremu prireditvenemu dogajanju veliko pripomorejo tudi kulturna, športna in druga društva.

Kako ste naklonjeni ustanovitvam regij?

Slovenija bi kot država regije ali pokrajine morala ustanoviti. Veliko je problematike, ki se težko rešuje na ravni najmanjših lokalnih skupnosti, država pa je vse prevečkrat zelo oddaljena od problemov, ki jih čuti prebivalstvo. S primerno določitvijo pristojnosti, ki bi jih od države prevzele pokrajine, bi hitro postalo jasno, katera območja bi z geografskega, pa tudi sociološkega vidika lahko sodila v nekoliko širšo lokalno skupnost. Skupaj s pristojnostmi oziroma nalogami bi bilo na novoustanovljene pokrajine treba prenesti tudi proračunske in druge finančne vire ter premoženje.

Gospodarsko okrevanje

ČAS JE PRINESEL IZZIVE, A TUDI PRILOŽNOSTI

Po prvem valu so se podjetniki hitro pobrali, nekatera podjetja kljub epidemiji poslovala nad pričakovanji

Zahtevni čas pandemije gospodarstvu ni prizanašal in Goriška ni izjema v tem svetovnem glavobolu. Izvoz je regiji že predlani upadel, posebej bolečo zausnico zaradi zaprtih dejavnosti so doživeli turizem, storitveni sektor, trgovina in gostinstvo. A vendarle so načrti o gospodarskem okrevanju veliki in gospodarstvo želi odločen preboj. Začeniši z odločno stavo v zelene tehnologije.

Severnoprimorski župani so že kmalu po izbruhu epidemije s strahom opazovali situacijo in zato vladi predlagali posebno obravnavo severozahodnega obmejnega območja, češ da bodo zaradi odvisnosti od sosednjega trga podjetja počasneje okrevala. Delež uvoza iz Italije je pred izbruhom virusa s 464 milijoni evrov leta 2018 znašal kar 41 odstotkov, medtem ko so družbe v zahodno sosedo izvozile za dobrih 377 milijonov, kar predstavlja 26-odstotni delež vsega izvoza.

Povprečna regijska bruto plača je lani komajda preseгла 1700 evrov in njena rast je še vedno nekoliko nižja od rasti povprečne bruto plače v Sloveniji. Manjša je tudi rast neto dodane vrednosti na zaposlenega - regija je na skoraj 43.000 evrih v primerjavi s 46.700 evri državnega povprečja. Že lani je bilo na čakanju skoraj 13.000 delavcev, brezposelnost se je povečala za tretjino. Po podatkih

območne obrtne zbornice je moralo v drugem valu 40 odstotkov dejavnosti zaradi odloka vlade zapreti svojo dejavnost, več kot 70 odstotkov bistveno omejiti.

Toda časa za tarnanje ni. »Tudi ta kriza je pokazala, da jo je mogoče zasukati v priložnost, saj so nekatera podjetja kljub težavam in prilagoditvam poslovanja dosegla oziroma preseгла svoje načrte. Za dolgoročni gospodarski razvoj pa je ključen dvig dodane vrednosti, kjer regija zaostaja,« je dejala direktorica severnoprimorske gospodarske zbornice Nevenka Volk Rožič.

Nekaj optimizma vliva dejstvo, da se je lani po spomladanskem valu epidemije večina goriškega malega gospodarstva relativno hitro okrepila, navaja direktorica obrtno-poslovne zbornice v Novi Gorici Roberta Fortuna in dodaja, da so se tudi čezmejne gospodarske poti z Italijo takoj vzpostavile: »Vsekakor je prihodnost v novih tehnologijah, področju varovanja zdravja in okolja, spletni prodaji, informacijski tehnologiji, novih poslovnih modelih, obenem pa ocenjujemo, da bodo tudi tradicionalne obrtne dejavnosti in poklici spet pridobivali na vrednosti, saj danes potrošnik največ časa čaka na zanesljivega obrtnika.«

STIČIŠČE RAZVOJA ZELENIH TEHNOLOGIJ

Dotatna spodbuda je dovolj močna regijska baza visokotehnoloških podjetij z znanjem, vrhunskimi kadri in mednarodnimi povezavami. »Podjetja, ki hitro rastejo, potrebujejo visoko izobražene kadre. Najbolj pogosto iščejo tehnični kader, ki pa ga na Goriškem zelo primanjkuje.«

«V samo dveh letih so podjetja, ki izhajajo iz Primorskega tehnološkega parka, ustvarila 152 novih zaposlitev»»

»Zelo pomembno je, da so ta podjetja v času epidemije na novo zaposlovala,« je poudarila direktorica Primorskega tehnološkega parka Tanja Kožuh, ki pa izpostavlja, da imajo mladi na vseh ravneh izobraževanja premalo priložnosti za razvoj svojih idej in premalo možnosti za stik z gospodarstvom. Toda za preboj se pripravlja še več, kar da bo gospodarstvu ponujalo dodatne priložnosti. V ospredje postavljajo projekt Centra zelenih tehnologij, podjetniško ustvarjalnico v Medpodjetniškem izobraževalnem centru v Novi Gorici in seveda Evropsko prestolnico kulture 2025.

Nova Gorica namreč želi postati slovensko stičišče za vse aktivnosti, ki so povezane z razvojem zelenih tehnologij.

Kot pravi profesor Matjaž Valant z Univerze v Novi Gorici, bo Center zelenih tehnologij (CZT) infrastrukturna, strokovna, izobraževalna in administrativna podpora prenosu zelenih in trajnostnih inovacij v industrijo, kmetijstvo ter v urbano in naravno okolje:

»CZT želi združiti vse obstoječe industrijske in družbene potenciale ter se uveljaviti kot osrednji center za razvoj in implementacijo zelenih tehnologij v regiji in širše. S tem bi dosegli dolgoročne pozitivne učinke na lokalno in nacionalno gospodarstvo, življenjski standard in okoljske parametre.« Sklopi aktivnosti CZT bodo vključevali raziskovalno-razvojno dejavnost, finančno in tehnološko podporo inovativnim tehnološkim idejam in izobraževalno dejavnost.

Visokotehnološko industrijo bi radi spodbudili tudi s tujimi vlaganji, se nadeja novogoriški župan Klemen Miklavčič. »Za tuje naložbe ne zadoščajo samo razpoložljive površine, ampak je treba zagotavljati tudi zanimivo in privlačno okolje za življenje. V takem okolju lahko mladi prispevajo k aktivnostim, ki so usmerjene v izobraževanje, ustvarjanje, raziskovanje. Pomembne so šole, Univerza v Novi Gorici, Primorski tehnološki park, Ekscenter v povezavi s Centrom zelenih tehnologij, ki bo potencialnim vlagateljem ponudil podporo za njihove naložbe. Vse to prinaša s seboj dobro plačana delovna mesta, ki ne obremenjujejo okolja in ki so usmerjena tako, kot je nakazala že Evropska unija. Za to bo v prihodnje na voljo tudi veliko sredstev.« Medtem v Hitu pričakovano verjamejo v turizem. Družba letno privabi milijon obiskovalcev, trdijo, zato priložnosti zagotovo so. »Trajnost, čezmejno sodelovanje, infrastruktura in inovativnost so le nekatera področja, ki so pomembna za nadaljnji razvoj turistične ponudbe, prepoznavnost in konkurenčnost tega prostora. Vlagati je treba predvsem v podjetniška znanja na področju turizma, ki bodo omogočila več individualne aktivacije in motivacije za turistični razvoj tega okolja,« pravi predsednik uprave Hita Tomaž Repinc.

Gianluca Madriz

predsednik Združenja Confcommercio Gorica

Tudi Gorica se je bila primorana soočiti z nastalo »gospodarsko vojno«. Trgovci so na zgleden način ostali blizu svojim kupcem - občanom, ki so v trgovinah v bližini naleteli na zelo prijazen odnos. Ta empatija je bila tudi sicer temeljnega pomena za zaježitev nezadržne premoči spletne prodaje. Ne zakrivamo si oči pred dejstvom, da ta bitka še vedno poteka, kljub pripravljenosti tega področja, da se prilagodi novim tehnologijam.

«Obrtniki so se na covid odzvali tako, da so stvari postavili na novo, na konkreten in odgovoren način»

Ariano Medeot

predsednik Združenja Confartigianato

Zdravstvena kriza močno vpliva na vse vidike vsakodnevnega življenja. Gospodarstvo je na hudi preizkušnji zaradi številnih omejitev za zaježitev širjenja okužb. Kako so se goriški obrtniki odzvali na nove navade potrošnikov in na nove razmere?

Obrtništvo je zelo raznoliko, ima veliko področij, vendar so se vsi naši obrtniki na pandemijo covida odzvali konkretno in odgovorno. Postavili so pravila za zaježitev širjenja okužb in zagotavljanje zdravja

kupcev ter svojih zaposlenih in v središče postavili človeka. Proizvodna dejavnost kljub neizogibnemu zmanjševanju prometa ni nikoli zaprla vrat, temveč so v njej ves čas delali ob upoštevanju določil raznih uredb predsednika vlade (ukrepi za omejitev posledic pandemije). Področje zdravja je bilo treba v celoti reorganizirati in se prilagoditi ter energijo in sredstva usmerjati v potrebne ukrepe. Načeloma so se obrtniki odzvali pozitivno, čeprav so bili seveda prvi meseci grozni. Združenje Confartigianato so zasuli z vprašanji po informacijah, pojasnilih in pomoči za soočanje s pandemijo, saj so se protikoronski paketi kar vrstili in povzročali veliko negotovosti. Zato je bilo treba obrtnike voditi skozi posamezne faze. Lahko smo računali na pomembno podporo institucij, tako Dežele kot Občine Gorica. Sedaj je stanje drugačno kot pred enim letom. Sam upam, da bomo s cepljenjem uspeli pandemijo zaježiti.

Ali je EZTS GO z vsemi svojimi projekti in pobudami po vašem lahko priložnost tudi za razvoj obrtništva na Goriškem?

Confartigianato od nekdaj sodeluje s slovenskimi kolegi, tudi zato, ker se zavedamo, da se na obeh straneh meje soočamo z enakimi težavami. Menim, da je EZTS lahko inkubator na evropski ravni, ki lahko dokaže, kakšen je potencial čezmejnosti. Naj razložim: zaradi razlike v zakonodaji dveh različnih držav so še vedno prisotne določene vrzeli, zato je naš cilj, da italijanskim podjetjem olajšamo poslovanje v Sloveniji in obratno, s čimer omogočamo povezovanje med obema območjema. Kakovost naše obrti je edinstvena. Zato ni naključje, da nam vsi zavidajo. Značilnosti made in Italy od nekdaj predstavljajo dodano vrednost, zato moramo znati izkoristiti ta velik potencial.

ANTONIO PAOLETTI

predsednik Gospodarske zbornice Venezia Giulia

EZTS ponuja nove možnosti za območje Gorice, Nove Gorice in Šempetra-Vrtojbe, kar je še posebej pomembno v času zdravstvene krize, ki je postavila gospodarstvo pred hudo preizkušnjo in ki spreminja vsakodnevne navade. Katere prednosti po vašem mnenju omogoča takšno združevanje moči?

Mislím, da globalizacija pri potovanjih vse bolj postaja lokalizacija priložnosti in omogoča, da v sedanjosti in bližnji prihodnosti ponovno odkrivamo posebnosti in lepote svojih krajev. Danes je še posebej pomembno podpirati in spodbujati teritorialno sodelovanje. V tem smislu EZTS GO uspešno deluje pri projektih, ki povečujejo socialno kohezijo med prebivalci vseh treh občin, Gorice, Nove Gorice in Šempetra-Vrtojbe. EZTS GO je v tem smislu zagotovo pomembno orodje, poleg ustreznega programiranja, sodelovanja in projektov, financiranih s tonamenskimi evropskimi sredstvi, ki smo jih kot trgovinska zbornica od nekdaj podpirali pri sodelovanju med območji. Naj navedem primer promocije čezmejnih turističnih zanimivosti in naravnih virov, ki predstavljajo enega od stebrov EZTS GO. To je pravi način. Pravilnost takšnega razmišljanja naša trgovinska zbornica potrjuje tudi na razdalji nekaj kilometrov, kjer neposredno sodelujemo pri kandidaturi za vpis območja Collio/Brda/Cuei na seznam Unescove kulturne dediščine.

Naziv Evropske prestolnice kulture 2025 je za Novo Gorico in Gorico zgodovinski dosežek. Kaj je treba narediti, da bo ta priložnost dejansko omogočila ponovno ožvitev prostora?

No, nedvomno gre za pomembno priložnost, vendar za razvoj Goriške in spodnjega Posočja to ni edini adut, na katerega velja staviti. Naj razložim. Prišlo bo leto 2025, vendar mu bo sledilo tudi leto 2026 in tako dalje. Vidnost tega dogodka je za mesto, kot je Gorica, lahko bistvenega pomena, zagotovo pa moramo narediti vse potrebno, da bomo zadovoljili povpraševanje po storitvah in namestitvah, ki se bo seveda povečalo. Hkrati pa moramo misliti tudi na čas po »2025«, da zagotovimo, da bo vse, kar bomo izvedli med pripravami in tik pred navedenim letom, mestu in njegovi vlogi na domačem in mednarodnem turističnem področju služilo tudi kasneje. Kriza je vse pospešila in povečala potrebo po izvedbi ukrepov ter oblikovanju novih vizij za takojšen odziv v času postpandemskega ponovnega zagona. Čezmejno sodelovanje zagotovo predstavlja in bo predstavljalo odlično podlago za skupno oblikovanje širše družbeno-gospodarske strukture, ki ima veliko podobnosti.

110. obletnica smrti
Edvarda Rusjana

VZOR ZA VZTRAJNOST, ODLOČNOST IN POGUM

Goriški mladenič je
skupaj z bratom pisal
svetovno revolucijo
v mobilnosti

Ta vest je globoko prizadela vse meščane Gorice, ne glede na narodnost, so januarja 1911 zapisali v goriškem tedniku Primorski list, potem ko je svojo kratko pionirsko letalsko pravljico s tragično nesrečo v Beogradu zaključil še ne 25-letni Edvard Rusjan. Minilo je 110 let od njegove smrti, a z negovanjem spomina drži pomembno mesto v čezmejnem prostoru in še precej širše.

»Zelo sem ponosna, ker se Edvardu Rusjanu še danes posveča toliko pozornosti. Tako kot takrat lahko Edvard še danes predstavlja mladim, ki so se tako kot on znašli v stoletju novih odkritij in novih raziskovanj, vzor za vztrajnost, odločnost in pogum,« je povedala Edvardova nečakinja Grazia Rusjan, ki živi v Gorici.

Sin slovensko-furlanskih staršev je prvič poletel 25. novembra 1909 v okolici Gorice z znamenitim dvokrilcem lastne konstrukcije Eda I. Čez štiri dni je bil polet dolg že 600 metrov. Edvard in njegov brat Josip nato nista gledala več nazaj in z izumiteljsko žilico iskala nove izzive, dokler nista prek Zagreba končala v Beogradu na balkanski promocijski turneji. Edvard je 9. januarja 1911 želel kljubovati (pre) močnemu vetru, ki je med poletom letalu zlomilo

krilo. Strmoglavil je ob vznožje Kalemegdana in nato med prevozom v bolnišnico izdihnil. Na zadnjo pot ga je pospremila nepregledna množica 14.000 ljudi. »Predstavljam si, da bi bil Edvard Rusjan velika zvezda, če bi danes odigral tako pomembno vlogo v letalstvu,« je prepričan dober poznavalec Rusjanovih dosežkov, publicist, prevajalec in kulturni delavec Vili Prinčič: »Njegov pečat je nesporen. Po njegovi zaslugi pa se je Goriška zapisala v zlato knjigo letalstva.« Podžupan Mestne občine Nova Gorica Simon Rosič napoveduje, da so pripravili ambiciozne načrte ob 110. obletnici Rusjanove smrti: »Julija načrtujemo osrednji dogodek - Aero Rally. Z letališča Rojce bodo letalski navdušenci iz cele Evrope poleteli proti Beogradu, kjer se bodo Edvardu Rusjanu skupaj poklonili ob njegovem grobu. Glede na to, da je bil Edvard Rusjan odličen kolesar, mu bomo 12. junija posvetili kraljevske etapo kolesarske dirke Po Sloveniji s ciljem na Sveti Gori. Kot velikanu tehniške kulture pa mu bomo septembra posvetili Rally etapo Super Special v Novi Gorici. Pripravljamo tudi druge

ambiciozne načrte tako z lokalnimi akterji kot z veleposlaništvom RS v Beogradu.«

« Po njegovem zgledu se bodo lahko predali novim odkritjem in strastnemu navdušenju ter bodo znali ustvariti nov način življenja, v katerem bodo ponosni na svoje delo. Tako kot Edvard »»

Grazia Rusjan

SREDIŠČE FILMSKE KULTURE V HIŠI FILMA PALAZZO DEL CINEMA V GORICI

Pobuda Giuseppeja Longa, direktorja Kinemaxa in organizatorja nagrade Sergio Amidei

Središče filmske kulture za čezmejni prostor. To bo namreč postala Hiša filma v Gorici, vključno z dvoranami Kinemaxa, Pokrajinsko mediateko Ugo Casiraghi in laboratoriji programske smeri za likovne umetnosti, glasbo, predstave in modo (Dams) Univerze v Vidmu. Dobri ideji direktorja Giuseppeja Longa gre zahvala, da bodo v dvoranah na Travniku predvajali filme, ki nastajajo v Sloveniji, torej v izvirnem jeziku s slovenskimi podnapisi za live action, s sinhronizacijo v primeru risank. Projekt, kakršnega še ni bilo, se bo razvijal do konca poletja.

»Uspel sem pridobiti kopije filmov na podlagi kontaktov iz prejšnjih let. V Novi Gorici ni kinematografa. Imajo eno dvorano, kjer predvajajo predvsem neodvisne filme. Hiša filma stoji na odlični lokaciji: če si nekdo iz Nove Gorice želi ogledati film,

bo preprosto lahko rekel »grem na Travnik«, razlaga Giuseppe Longo, ki si je zagotovil izhode filmov, ki izhajajo pri Disneyu, Foxu, Warnerju in Universalu. Filme si bo mogoče tudi izposoditi v Mediateki, ki danes ponuja več kot tisoč naslovov v slovenščini. Giuseppe Longo, ki vodi Kinemax od leta 2001, predseduje Združenju Hiša filma in organizira nagrado Sergio Amidei, zaključni takole:

« **Enotno mesto Nova Gorica in Gorica je najboljša rešitev za ta prostor: EZTS predstavlja njegov naravni razvoj, v katerega trdno verjamem, z Evropsko prestolnico kulture, ki nadgrajuje čezmejne projekte** »

ZDRAVJE V REGIJI

**Obravnava nosečnic,
prva etapa za ponovno
možnost rojstva v Gorici.
Pomoč za oblikovanje novih
družin in staršev jutrišnjega dne**

Dejavnosti so namenjene oblikovanju novih družin in vzgoji novih staršev: to je cilj Centra za zdravje žensk, ki je nastal za nudenje pomoči in podpore v fiziološki nosečnosti v okviru projekta Salute-Zdravstvo. Storitev je že aktivna in pri njej sodeluje kakšnih štirideset babic. Dodatno bo storitev okrepljena, čim bo dokončana predvidena prenova paviljona v Parku Basaglia oziroma povezovalnega dela med stavbama C in D.

»Delujemo v duhu »razvajanja«, saj je celotna obravnava namenjena oblikovanju nove družine in novih staršev ter dopolnjevanju znanja, s katerim ženske že razpolagajo. Bodoče mamice izvedo, kaj se bo dogajalo med nosečnostjo, med porodom in po njem. »Obravnava se začne celo pred spočetjem, da se bodoči starši lahko pripravijo na starševstvo«, razlaga babica Roberta, vodja skupine, ki se ukvarja z različnimi dejavnostmi. Nad različnimi pobudami so uporabniki navdušeni, čeprav zaradi Covida dejavnosti v prisotnosti trenutno ne potekajo. Preko spleta poteka telovadba za nosečnice in aktivnosti podpornih skupin za pripravo na porod.

Odbornica za socialne zadeve Silvana Romano je izrazila svoje navdušenje: »To je prva pomembna etapa na poti, ki bi morala ponovno zagotoviti možnost, da se novorojenčki rodijo v Gorici, v prostorih, kjer bodo poudarjeni predvsem naravni vidiki poroda in na minimum zmanjšani vidiki zdravstvene oskrbe. Drug izreden rezultat bosta omogočila EZTS in prispevek Dežele FJK in podjetja Asugi, ki sta temeljnega pomena.«

Obravnavo otrok skozi igro: pri tem upajo, da se bo sodelovanje lahko razširilo v naslednje obdobje čezmejnega sodelovanja.

»Z novo pridobljenim znanjem znamo enako ravnati z avtističnimi otroki na obeh straneh meje, skladno s konceptom enovitega urbanega prostora, ki ga tvorita Nova Gorica in Gorica«, je poudaril psiholog Devid Cescon. Slovensko-italijanska ekipa strokovnjakov namerava zagotoviti pogoje za zgodnje ugotavljanje motenj avtističnega spektra pri otrocih že od 18. meseca starosti, saj se pri tako zgodnjem ugotavljanju znatno izboljšajo komunikacijske in kognitivne sposobnosti ter sposobnosti prilagajanja in vzdrževanja odnosov. V ta namen je pomembno tudi ozaveščanje o pomembnosti zgodnjega diagnosticiranja motnje avtističnega spektra. Pri obravnavi se uporabljajo razne metode, med njimi tudi model Denver za zgodnje ugotavljanje (ESDM): »Vsaka metoda dobi smisel pri posameznem otroku oziroma glede njegovega znanja na vseh področjih. Zgoraj navedena metoda predvideva obravnavo skozi igro s komentarjem odraslega, ki tako uvede ustrezen jezik za sporazumevanje z otrokom,« razlaga logopedinja Jožica Vončina, ki je izredno zadovoljna s sodelovanjem na tem področju. V Parku Basaglia v Gorici so uredili prostore, ki se jih poslužuje čezmejna ekipa. Za opravljanje raznih dejavnosti so že pridobili nove akreditacije in trenutno obravnavajo 28 otrok.

Center za duševno zdravje odraslih: od ugotavljanja prvih znakov bolezni do ponovnega vključevanja v življenje. Med cilji je tudi zmanjševanje števila hospitalizacij.

Kot sodelujoči partner pri projektu Salute-Zdravstvo je Center za duševno zdravje odraslih (CDZO) v Novi Gorici postal pomemben člen čezmejnega zdravstva. CDZO se je iz malega dispanzerja s tremi zaposlenimi s časom oblikoval v center, znotraj katerega deluje ena ekipa strokovnjakov za ambulantno dejavnost, druga pa za psihiatrično obravnavo v skupnosti in deluje na terenu. Do okrepiteve navedene službe je prišlo ravno na podlagi projekta EZTS, ki mu je sledila tudi odobritev na državni ravni. Posledično bo celotno območje postalo bogatejše, ne le za strokovno delo, ki ga izvajata ekipi, temveč bodo pridobili tudi prostore, kjer bodo lahko delovali in sicer v pritličju Skupnostnega centra v Novi Gorici.

»Ukvarjamo se z mladimi s hujšimi težavami v duševnem zdravju, vključno z ugotavljanjem prvih znakov bolezni, stabilizacijo motenj in ponovnim vključevanjem v življenjsko okolje«, razlaga Katja Kodelja, specialistka klinične psihologije. Postopek ponovnega vključevanja je osredotočen na socializacijo, življenjske okoliščine in zaposlitveni status. Med cilji je tudi zmanjševanje števila hospitalizacij.

Čezmejni izvedbeni protokol za vodenje akutnih stanj na področju duševnega zdravja je interni protokol za vodenje primerov pojava bolezni in delovni skupini omogoča, da uporabnike obravnava glede na to, kateri center je uporabniku geografsko bližje (Centri za duševno zdravje - CDZ), namesto da bi se posluževali običajne hospitalizacije s terapevtskim zdravljenjem, ki je razširjena v Sloveniji.

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

ŽUPAN ODGOVARJA

dr. Klemen Miklavič

župan Mestne občine Nova Gorica

«Odzivamo se
s konkretnimi projekti»

Z županom Mestne občine Nova Gorica dr. Klemnom Miklavičem smo se pogovarjali o stanovanjski politiki, uvedbi pokrajin in prestižnem delu somestja

Podpirate uvedbo pokrajin?

Vsak problem je izziv celotne regije. Če se regija uspešno razvija, ima to neposredne pozitivne učinke tudi na Novo Gorico. Prav tako velja, da uspešen razvoj Ajdovščine, Idrije in Tolmina pozitivno vpliva na središče regije - Novo Gorico. Sem velik podpornik uvedbe pokrajin. Na našem območju z župani izpostavljamo Center zelenih tehnologij, Bohinjsko progo, četrto razvojno os in Vipavsko dolino kot samooskbnni zeleni vrt.

Gospodarskemu prebujanju bo morala slediti tudi stanovanjska politika. Ste pripravljeni?

Tu je treba delati na dveh frontah: spodbujati zasebno gradnjo, ki gradi za trg, in neprofitno gradnjo. Še iz prejšnjega mandata smo dobili osem stanovanj v Prvačini, zida se 11 stanovanj Pod kapelo, v 82 stanovanj bo na območju Liskurja vložil državni

stanovanjski sklad. Nekaj prostora bomo namenili še individualni gradnji. Na ta izziv torej odgovarjamo s konkretnimi projekti. Ni pa nujno, da se vse dogaja v Novi Gorici. Z redno primestno potniško železniško povezavo med Gorico, Novo Gorico in Ajdovščino nam vsak nov blok v Ajdovščini, na primer, predstavlja tudi bivanjsko zmogljivost za Novo Gorico.

Bo somestje dobilo piko na i tudi z nekaj prestiža, kar lahko predstavljata Laščakova vila in univerzitetni kampus?

Z Laščakovo vilo nedvomno. Imamo projektanta in gremo v obnovo parka, najprej pa bomo ustavili nepovraten propad vile, obnovljena bo do leta 2024. V kratkem bodo prebivalci dobili krasen mestni park na točki med središčema obeh Goric.

Kampus je umeščen v razvoj Centra zelenih tehnologij, ampak tu dajemo prednost raziskovalnim panogam, ki podpirajo zeleno industrijo. Zelena prihodnost Evrope ponuja precej razvojnih finančnih spodbud in bržkone lahko računamo na pomoč tudi za gradnjo potrebne infrastrukture.

SKUPAJ *insieme*